

نگاهی بر قانونگذاری در موضوع آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی،
امدادی و امور ایثارگران در ۹ دوره مجلس شورای اسلامی

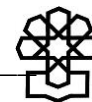
معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی
دفتر: مطالعات اجتماعی

کد موضوعی: ۲۱۰
شماره مسلسل: ۱۵۳۱۸
اسفندماه ۱۳۹۵

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۲.....	۱. مجلس اول (۷ خردادماه ۱۳۵۹ تا ۶ خردادماه ۱۳۶۳).....
۶.....	۲. مجلس دوم (۷ خردادماه ۱۳۶۳ تا ۶ خردادماه ۱۳۶۷).....
۹.....	۳. مجلس سوم (۷ خردادماه ۱۳۶۷ تا ۶ خردادماه ۱۳۷۱).....
۱۲.....	۴. مجلس چهارم (۷ خردادماه ۱۳۷۱ تا ۶ خردادماه ۱۳۷۵).....
۱۵.....	۵. مجلس پنجم (۷ خردادماه ۱۳۷۵ تا ۶ خردادماه ۱۳۷۹).....
۱۹.....	۶. مجلس ششم (۷ خردادماه ۱۳۷۹ تا ۶ خردادماه ۱۳۸۳).....
۲۲.....	۷. مجلس هفتم (۷ خردادماه ۱۳۸۳ تا ۶ خردادماه ۱۳۸۷).....
۲۶.....	۸. مجلس هشتم (۷ خردادماه ۱۳۸۷ تا ۶ خردادماه ۱۳۹۱).....
۲۹.....	۹. دوره نهم (۷ خردادماه ۱۳۹۱ تا ۶ خردادماه ۱۳۹۵).....
۳۳.....	جمع بندی و نتیجه گیری.....
۳۴.....	منابع و مأخذ.....

نگاهی بر قانونگذاری در موضوع آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران در ۹ دوره مجلس شورای اسلامی

چکیده

بررسی مصوبات ادوار نه‌گانه مجلس شورای اسلامی نشان می‌دهد که بیشترین قوانین مصوب در این دوره‌ها، متعلق به مجلس ششم با ۳۹۶ مصوبه است. همچنین مجلس ششم با ۳۰۶ لایحه پیشنهادی مصوب، بیشترین تعداد لوایح تبدیل به قانون شده را به‌خود اختصاص داده است و اما به‌لحاظ طرح‌های پیشنهادی مصوب و به قانون تبدیل شده مجلس سوم با ۱۲۰ طرح مصوب بیشترین تعداد را در کارنامه کاری خود دارد؛ در صورتی که در حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران مجلس پنجم با ۱۹ لایحه مصوب و تعداد ۹ طرح مصوب، بیشترین لوایح و طرح‌ها مصوب را در بین ادوار مختلف مجلس در کارنامه کاری خود داشته است.

به‌لحاظ طرح‌ها و لوایح ارائه شده، مجلس هفتم با ۸۲۶ طرح رکورددار است. اما در حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران دوره هفتم با ۳۳ طرح و لایحه ارائه شده، بیشترین طرح‌ها و لوایح پیشنهادی را به‌خود اختصاص داده است.

نسبت قوانین مصوب حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران به کل قوانین در دوره سوم با ۸/۵۹ (درصد) و در دوره هشتم با ۳/۱۴ (درصد) بیشترین و کمترین مصوبات را در این مورد داشته‌اند. در بین قوانین مصوب حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران دوره‌های مختلف مجلس، سهم قوانین مصوب امور ایثارگران همواره بیشترین درصد را به‌خود اختصاص داده است.

درخصوص نسبت لوایح مصوب در حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های، امدادی و امور ایثارگران نسبت به کل قوانین مصوب این حوزه باید گفت بجز در دوره نهم که تعداد طرح‌ها و لوایح مصوب به یک میزان بوده است، همواره تعداد لوایح مصوب این حوزه بیشتر از طرح‌ها بوده است. در دوره هشتم با نسبت ۸۹/۴۷ درصدی طرح‌های مصوب به لوایح بیشترین اختلاف را بین طرح‌ها و لوایح مصوب شاهد هستیم.

لوایح نسبت به طرح‌ها از سهم بالاتری برخوردار بوده‌اند. سهم مجالس اول، دوم، چهارم و پنجم بالاتر از ۷۰ درصد و در مجالس سوم، ششم و هفتم کمتر از ۶۰ درصد بوده است. بالاترین درصد (۸۶/۱۱ درصد) در دوره اول مشاهده می‌شود. البته در کل نیز لایحه همواره نسبت به طرح از درصد بالاتری در تبدیل شدن به قانون برخوردار بوده است.

مقدمه

پس از انقلاب اسلامی و گذشت بیش از ۳ دهه از عمر کشور عزیزمان پس از انقلاب، شاهد ادوار مجلس شورای اسلامی بوده است، هر چند تشکیل مجلس در ایران عزیز سابقه‌ای بیش از یک قرن دارد، لکن پس از انقلاب اسلامی به بهره‌گیری از آموزه‌های دینی در ساختار سیاسی جمهوری اسلامی ایران شکل یافته و به نقش‌آفرینی پرداخته است. در طی ادوار گذشته مجلس شورای اسلامی منشأ تدوین قوانینی بوده است که آثار و برکات فراوانی برای مردم کشور داشته است. همچنین در بُعد نظارتی نیز که براساس قانون اساسی برعهده داشته است به تکالیف خود در برابر سایر قوا عمل نموده است.

در این گزارش سعی شده است به‌منظور آشنایی نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی با امور اجتماعی کلیه طرح‌ها و لوایحی که در طی ادوار ۹ گانه مجلس شورای اسلامی درخصوص حمایت‌ها و آسیب‌های اجتماعی و ایثارگران به تصویب رسیده است گردآوری شود و به‌منظور آشنایی بیشتر در قالب جداول نمایش داده شده است.

۱. مجلس اول (۷ خردادماه ۱۳۵۹ تا ۶ خردادماه ۱۳۶۳)

در دوره اول مجلس شورای اسلامی ۶۲۵ جلسه علنی و ۱۵ جلسه غیرعلنی برگزار گردید. در این دوره ۸۱۶ لایحه طرح در مجلس به طور رسمی مطرح گردید که از این تعداد ۵۶۶ مورد لایحه و ۲۵۰ مورد طرح بوده است و در مجموع تعداد ۳۷۰ مورد تصویب و ابلاغ شد که سهم حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی و امدادی و امور ایثارگران ۱۱ لایحه و ۵ طرح مصوب بوده است.

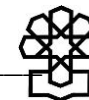
جدول ۱. وضعیت قوانین، طرح‌ها و لوایح در دوره اول مجلس شورای اسلامی

تعداد	عنوان
۳۷۰	کل قوانین مصوب
۱۶	تعداد قوانین مصوب حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۲۷۸	کل لوایح مصوب
۱۱	تعداد لوایح مصوب حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۹۲	کل طرح‌های مصوب
۵	تعداد طرح‌های مصوب حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۸۰۴	کل طرح‌ها و لوایح ارائه شده
۲۸	طرح‌ها و لوایح ارائه شده حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران

جدول ۲. طرح‌ها و لوایح مصوب و غیرمصوب در حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امداد و امور

ایثارگران به تفکیک حوزه در دوره اول مجلس شورای اسلامی

جمع کل	برنامه‌های توسعه و قوانین بودجه	حوزه امور ایثارگران	حوزه امدادی	حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی	طرح‌ها و لوایح
۱۶	۶	۶	۱	۳	طرح‌ها و لوایح مصوب
۱۲	-	۱۰	-	۲	طرح‌ها و قوانین تصویب نشده
۲۸	۶	۱۶	۱	۵	جمع کل

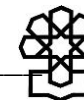
جدول ۳. قوانین مصوب در حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران در دوره اول مجلس شورای اسلامی

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
۱	قانون انتزاع بنیاد شهید از سازمان بهزیستی کشور	طرح			√		۲	-	
۲	قانون بودجه سال ۱۳۶۰ کل کشور	لایحه			√		۱	امور برنامه و بودجه	
۳	قانون بودجه سال ۱۳۶۰ مجلس شورای اسلامی	طرح (اصل هشتادوپنجم)			√			دیوان محاسبات و بودجه مجلس	اصل هشتادوپنجم
۴	قانون راجع به برقراری مستمری برای بیمه‌شدگانی که به‌علت همکاری با نیروهای مسلح شهید یا معلول شده یا می‌شوند.	لایحه		√	√			امور بهداری و بهزیستی	
۵	قانون بودجه سال ۱۳۶۱ کل کشور	لایحه	√		√			امور برنامه و بودجه	
۶	قانون متمم قانون بودجه سال ۱۳۶۲ کل کشور	لایحه	√					دیوان محاسبات و بودجه مجلس	
۷	قانون راجع به معافیت آن عده از معلولین انقلاب اسلامی ایران که قادر به انجام کار می‌باشند، همچنین خانواده شهدا و معلولین از شرط بند «ج»، ماده (۴) قانون استخدام کشوری	طرح		√	√			امور دفاعی	
۸	قانون مربوط به ترخیص و معافیت از پرداخت حقوق گمرکی، سود بازرگانی و عوارض و هزینه‌های گمرکی که از جانب اشخاص، جمعیت‌ها و مؤسسات خیریه برای کمک به مردم جنگ‌زده و آسیب‌دیده از کشورهای خارجی تاکنون وارد ایران شده و یا خواهد شد.	لایحه			به‌دلیل گذشت موعده مقرر بدون تأیید شورای نگهبان ابلاغ شد			امور اقتصادی و دارایی	اصل هشتادوپنجم به‌دلیل گذشت موعده مقرر بدون تأیید شورای نگهبان ابلاغ شد
۹	قانون برقراری حقوق وظیفه و مستمری برای محافظین و رانندگانی که به درجه رفیع شهادت نائل می‌شوند یا در راه انجام وظیفه فوت یا معلول می‌شوند	طرح	-	√	√	-	-	دیوان محاسبات و بودجه مجلس	
۱۰	قانون برقراری حقوق وظیفه از کارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و شهدای انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و پرداخت حقوق و مزایای مجروحین جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی	لایحه		√	√			کار و امور اداری	
۱۱	قانون بودجه سال ۱۳۶۲ کل کشور	لایحه	√		√			امور برنامه و بودجه	
۱۲	قانون راجع به شمول مقررات برقراری حقوق وظیفه و مستمری وراثت و حقوق و مزایای شهدای نیروهای مسلح ارتش جمهوری اسلامی ایران نسبت به جوانمردان و دلاوران که به‌طور قراردادی استخدام شده‌اند	لایحه		√	√			امور دفاعی	

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
۱۳	قانون تأمین زنان و کودکان بی سرپرست	طرح		√	√			امور بهداشتی و بهزیستی	
۱۴	قانون وظایف و مسئولیت‌های جمعیت هلال احمر	لایحه		√	√			امور بهداشتی و بهزیستی	
۱۵	قانون متمم بودجه سال ۱۳۶۲ کل کشور	لایحه	√		√			امور برنامه و بودجه	
۱۶	قانون بودجه سال ۱۳۶۳ کل کشور	لایحه	√		√			امور برنامه و بودجه	

جدول ۴. طرح‌ها و لوایحی که در مجلس اول در حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران مطرح اما به تصویب نرسیدند

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
۶	طرح تبدیل سازمان بهزیستی کشور به بهزیستی و تأمین اجتماعی	طرح						کار و امور اداری	تحت بررسی در کمیسیون برای شور اول
۷	لایحه ترفیع درجه و یا رتبه پرسنل کادر ثابت نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و ترفیع سایر کارکنان دولت که در جنگ تحمیلی با دشمن خارجی و یا دستجات مسلح ضد انقلابیون داخلی به درجه شهادت نائل می‌شوند	لایحه						امور برنامه و بودجه	مسترد شده
۸	لایحه استفاده از خدمت جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی رژیم عراق علیه ایران	لایحه	√					کار و امور اداری	مسترد شده
۹	لایحه پرداخت حقوق افرادی که قبل از ۱۳۵۷/۱۱/۲۲ به درجه شهادت نائل شده‌اند	لایحه	√					امور دفاعی	مسترد شده
۱۰	لایحه شمول لایحه قانونی راجع به برقراری حقوق وظیفه درباره کارکنان دولت و مشمولین قانون تأمین اجتماعی که در جریان انقلاب اسلامی ایران از کارافتاده یا به درجه شهادت نائل شده یا می‌شوند مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۱ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به مستخدمین بازنشسته	لایحه	√					کار و امور اداری	مسترد شده
۱۱	لایحه برقراری حقوق وظیفه وراثت یا مستمری کارکنان دولت که در راه به ثمر رساندن انقلاب اسلامی ایران یا حفظ دستاوردهای آن از کار افتاده یا به درجه شهادت نائل می‌گردند.	لایحه						امور برنامه و بودجه	مسترد شده
۱۲	طرح اساننامه بنیاد شهید	طرح						سازمان‌های وابسته به نخست‌وزیری	بایگانی - مسکوت

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
۱	لایحه الحاق دو تبصره به قانون راجع به معافیت آن عده از معلولین انقلاب اسلامی که قادر به انجام کار باشند همچنین افراد خانواده شهدا و معلولین از شرط بند «ج» ماده (۱۴) قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۶۱/۶/۱۶	لایحه	√		√			کار و امور اداری	تحت بررسی در شورای نگهبان در پایان دوره
۲	لایحه الحاق یک ماده به قانون برقراری حقوق وظیفه از کارافتادگی و وظیفه تحت تکفل جانبازان و شهدای انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و پرداخت حقوق و مزایای مجروحین جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی ایران	لایحه		√	-			کار و امور اداری	آماده شده در کمیسیون جهت طرح در مجلس برای شور دوم
۳	طرح اجازه وارد کردن کالاهای مورد نیاز خانواده شهدای و جانبازان بدون انجام شدن تشریفات گمرکی به بنیاد شهید	طرح						امور اقتصادی و دارایی	آماده شده در کمیسیون جهت طرح در مجلس برای شور اول
۴	طرح قانونی تسهیل امر ازدواج	طرح		√				کار و امور اداری	آماده شده در کمیسیون جهت طرح در مجلس برای شور اول
۵	طرح معافیت یک نفر از خانواده افراد مفقودالاثر یا اسیر	طرح	-	-				شوراها و امور داخلی	تحت بررسی در کمیسیون برای شور اول

۲. مجلس دوم (۷ خردادماه ۱۳۶۳ تا ۶ خردادماه ۱۳۶۷)

در ۵۴۰ جلسه علنی مجلس دوم، ۵۶۶ طرح و لایحه به مجلس ارائه شد که شامل ۱۸۷ طرح و ۳۷۹ لایحه بود و در کل ۳۱۶ قانون تصویب شد که سهم حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران ۱۳ لایحه و ۴ طرح مصوب بوده است.

جدول ۵. وضعیت قوانین، طرح‌ها و لوایح در دوره دوم مجلس شورای اسلامی

تعداد	عنوان
۳۱۶	کل قوانین مصوب
۱۷	تعداد قوانین مصوب حوزه حمایت‌ها و آسیب‌های اجتماعی و امور ایثارگران
۲۲۸	کل لوایح مصوب
۱۳	تعداد لوایح مصوب حوزه حمایت‌ها و آسیب‌های اجتماعی و امور ایثارگران
۸۸	کل طرح‌های مصوب
۴	تعداد طرح‌های مصوب حوزه حمایت‌ها و آسیب‌های اجتماعی و امور ایثارگران
۵۶۶	کل طرح‌ها و لوایح ارائه شده
۲۶	طرح‌ها و لوایح ارائه شده حوزه حمایت‌ها و آسیب‌های اجتماعی و امور ایثارگران

جدول ۶. طرح‌ها و لوایح مصوب و غیرمصوب در حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امداد و امور

ایثارگران به تفکیک حوزه در دوره دوم مجلس شورای اسلامی

جمع کل	برنامه‌های توسعه و قوانین بودجه	حوزه امور ایثارگران	حوزه امدادی	حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی	طرح‌ها و لوایح
۱۷	۷	۷	۱	۲	طرح‌ها و لوایح مصوب
۹	۱	۶		۲	طرح‌ها و قوانین تصویب نشده
۲۶	۸	۱۳	۱	۴	جمع کل

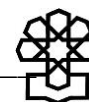

جدول ۷. قوانین مصوب در حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران در دوره دوم مجلس شورای اسلامی

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
۱	قانون اصلاح لایحه قانونی راجع به تأمین درمان معلولین و افراد خانواده آنها همچنین افراد خانواده شهدای انقلاب اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸/۱۲/۲۵	لایحه		✓	✓			بهداری و بهزیستی	
۲	قانون تشخیص لزوم اعزام مجروحین انقلاب اسلامی و تداوم آن به خارج از کشور	طرح			✓		۱	نهادهای انقلاب	
۳	قانون تغییر سمت وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه به وزیر برنامه و بودجه و قرار گرفتن سازمان بهزیستی زیر نظر وزارت بهداشت	طرح		✓	✓			کار و امور اجتماعی	
۴	قانون بودجه سال ۱۳۶۴ کل کشور	لایحه	✓		✓			برنامه و بودجه	
۵	قانون واگذاری پرداخت حقوق و مزایای ماهیانه وراث شهدا و مفقودین نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و کارمندان کشوری به بنیاد شهید انقلاب اسلامی	لایحه		✓	✓			نهادهای انقلاب	
۶	قانون الزام دولت جهت استخدام ۱۰ درصد از پرسنل مورد نیاز خود از بین جانبازان انقلاب اسلامی و بستگان شهدا	طرح			✓		۱	قضایی و حقوقی	
۷	قانون الحاق یک تبصره به ماده (۴) قانون برقراری حقوق وظیفه از کارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و شهدای انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و پرداخت حقوق و مزایای مجروحین جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۶۱/۱۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی و اصلاح ماده (۱۰) آن	لایحه		✓				اداری و استخدامی	با حضور شورای نگهبان
۸	قانون اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۶۴ کل کشور	لایحه			✓		۱	برنامه و بودجه	
۹	قانون بودجه سال ۱۳۶۵ کل کشور	لایحه			✓		۱	برنامه و بودجه	
۱۰	قانون اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۶۵ کل کشور	لایحه	✓		✓			برنامه و بودجه	
۱۱	قانون بخشودگی مالیاتی راجع به اموال و بدهی‌های مالیاتی شهدای انقلاب اسلامی	لایحه		✓	✓			قضایی و حقوقی	
۱۲	قانون بودجه سال ۱۳۶۶ کل کشور	لایحه	✓		✓			برنامه و بودجه	
۱۳	قانون نحوه کمک به خانواده‌های مشمولینی که با اعزام مشمول قدرت اداره معاش خود را از دست می‌دهند	لایحه		✓	✓			خاص	
۱۴	قانون معافیت یک نفر از فرزندان خانواده‌های شهدا، معلولین، اسرا مفقودالائرها از خدمت وظیفه عمومی	طرح		✓	✓	-		خاص	
۱۵	قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران	لایحه	✓		✓			بهداری و بهزیستی	
۱۶	قانون بودجه سال ۱۳۶۷ کل کشور	لایحه	✓		✓			برنامه و بودجه	
۱۷	قانون بودجه ارزی سال ۱۳۶۴ کل کشور	لایحه		✓	✓			برنامه و بودجه	

جدول ۸. طرح‌ها و لوایحی که در مجلس دوم در حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران مطرح اما به تصویب نرسیدند

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
۱	لایحه نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور	لایحه		√				کار و امور اداری و استخدامی	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۲	لایحه استخدام یک نفر از خانواده شهدا، اسرا، مفقودین و جانبازان و همچنین افرادی که دوسال متوالی و یا متناوب در جبهه خدمت نموده‌اند	لایحه		√				اداری و استخدامی	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۳	لایحه معافیت جانبازان شاغل در واحدهای تولیدی، خدماتی و صنعتی بخش دولتی و غیردولتی و کارفرمایان بخش خصوصی از پرداخت حق بیمه و تعیین سن بازنشستگی زودتر از موعد جانبازان	لایحه		√				اداری و استخدامی	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۴	لایحه افزایش مستمری و حقوق از کارافتادگی جانبازان و شهدای انقلاب اسلامی	لایحه		√				اداری و استخدامی	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۵	لایحه کلیات لایحه درج جهاد سازندگی جزء مراجع تبصره «۳» قانون برقراری حقوق وظیفه و از کارافتادگی و عائله‌مندی تحت تکفل جانبازان و شهدا	طرح		√				بازرگانی	در مجلس رد شده
۶	طرح واگذاری زمین‌های شهری و دولتی به خانواده شهدا، اسرا، جانبازان، مفقودین و مهاجرین جنگ تحمیلی						۲	-	در مجلس رد شده
۷	لایحه مواد اعتبارات جاری بودجه سال ۱۳۶۳ کل کشور	لایحه						برنامه و بودجه	بایگانی شده
۸	طرح تفسیر لایحه قانونی مصوب ۱۳۵۸/۹/۶ شورای انقلاب (در مورد معلولین)	طرح						دفاع	بایگانی شده
۹	طرح تبدیل سازمان بهزیستی به وزارت بهزیستی و تأمین اجتماعی	طرح						کار و امور اجتماعی	بایگانی شده

۳. مجلس سوم (۷ خردادماه ۱۳۶۷ تا ۶ خردادماه ۱۳۷۱)

در طول دوره سوم مجلس شورای اسلامی ۴۸۹ جلسه علنی تشکیل شد و در طی این جلسات حدود ۵۹۳ طرح و لایحه به مجلس داده شد که از بین آنها ۳۱۹ طرح و ۲۷۴ لایحه بود. از این طرح‌ها و لوایح ۲۵۶ قانون تصویب شد. سهم حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران ۱۵ لایحه و ۷ طرح مصوب بوده است.

جدول ۹. وضعیت قوانین، طرح‌ها و لوایح در دوره سوم مجلس شورای اسلامی

تعداد	عنوان
۲۵۶	کل قوانین مصوب
۲۲	تعداد قوانین مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۱۳۶	کل لوایح مصوب
۱۵	تعداد لوایح مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۱۲۰	کل طرح‌های مصوب
۷	تعداد طرح‌های مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۵۹۳	کل طرح‌ها و لوایح ارائه شده
۲۸	طرح‌ها و لوایح ارائه شده حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران

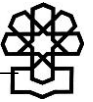
جدول ۱۰. طرح‌ها و لوایح مصوب و غیرمصوب در حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امداد و

امور ایثارگران به تفکیک حوزه در دوره سوم مجلس شورای اسلامی

جمع کل	برنامه‌های توسعه و قوانین بودجه	حوزه امور ایثارگران	حوزه امدادی	حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی	طرح‌ها و لوایح
۲۱	۹	۱۱	-	۱	طرح‌ها و لوایح مصوب
۶	-	۵	-	۱	طرح‌ها و قوانین تصویب نشده
۲۵	۹	۱۶	-	۲	جمع کل

جدول ۱۱. قوانین مصوب در حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران در دوره سوم مجلس شورای اسلامی

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون
۱	قانون اجازه پرداخت حقوق و مزایای ماهیانه مستمری بگیران شهدا و مفقودین نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به بنیاد شهید انقلاب اسلامی	طرح			√		۲	-
۲	قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور	لایحه		√	√			اداری و امور استخدامی
۳	قانون حقوق والدین بازنشسته و وظیفه‌بگیر شهدا، جانبازان و مفقودین انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی	لایحه		√	√			اداری و امور استخدامی
۴	قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد خانواده‌های شهدا، جانبازان از کارافتاده، اسرا و مفقودالائراهای انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و همچنین افرادی که حداقل ۹ ماه متوالی یا یکسال متناوب داوطلبانه در جبهه خدمت نموده‌اند	لایحه		√	√			اداری و استخدامی
۵	قانون بودجه سال ۱۳۶۸ کل کشور	لایحه	√		√			برنامه و بودجه
۶	قانون الحاق یک تبصره به قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد خانواده‌های شهدا، جانبازان از کار افتاده، اسرا و مفقودالائراهای انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی	طرح			√		۱	کار و امور اجتماعی
۷	قانون ادامه استفاده افرادی که ساکن خانه‌های سازمانی بوده و شهید، جانباز، اسیر و مفقودالائرا شده‌اند	لایحه		√	√			مسکن و شهرسازی
۸	قانون حمایت از آزادگان (اسرای آزاد شده) بعد از ورود به کشور	لایحه		-	√	-	۱	شوراها و امور داخلی کشور
۹	قانون ایجاد تسهیلات لازم جهت صدور پروانه کسب برای جانبازان اسرای آزاد شده و خانواده محترم شهدا و مفقودین و اصلاح موادی از قانون نظام صنفی	طرح	-	√	√	-	-	بازرگانی و توزیع
۱۰	قانون اصلاح بودجه سال ۱۳۶۸ کل کشور	لایحه			√		۲	-
۱۱	قانون بودجه سال ۱۳۶۹ کل کشور	لایحه	√		√			برنامه و بودجه
۱۲	قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان	لایحه			√		۱	نهادهای انقلابی
۱۳	قانون شمول قوانینی که در مورد شهدا و خانواده معظم ایشان وضع گردیده یا می‌گردد به اسرا و مفقودالائراها و خانواده ایشان	لایحه		√	√			نهادهای
۱۴	قانون متمم قانون بودجه سال ۱۳۶۹ کل کشور	لایحه			√		۱	برنامه و بودجه
۱۵	قانون الحاق یک ماده به‌عنوان ماده (۶) قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی	طرح			√		۱	فرهنگ و آموزش عالی
۱۶	قانون بودجه سال ۱۳۷۰ کل کشور	لایحه	√		√			برنامه و بودجه
۱۷	قانون اجازه پرداخت عیدی به مشمولین طرح شهید رجایی	طرح			√		۲	-
۱۸	قانون اصلاح قسمتی از قانون بودجه سال ۱۳۷۰ کل کشور	طرح			√		۲	-
۱۹	قانون بودجه سال ۱۳۷۱ کل کشور	لایحه	√		√			برنامه و بودجه
۲۰	قانون اصلاح قسمتی از قانون بودجه سال ۱۳۷۰ کل کشور	لایحه			√		۲	-
۲۱	قانون برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	لایحه		√	√			

جدول ۱۲. طرح‌ها و لوایحی که در مجلس سوم در حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران مطرح اما به تصویب نرسیدند

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
۱	لایحه حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز ازکارافتاده و مفقودالثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی	لایحه		√				اداری و استخدامی	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور دوم
۲	طرح حق اعمال نظارت و مداخله در امور فرزندان محجور شهدا و مفقودین انقلاب اسلامی	طرح		√				قضایی و حقوقی	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۳	لایحه تأمین زنان و کودکان بی‌سرپرست	لایحه		√				بهداری و بهزیستی	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۴	لایحه تبصره «۹» ماده واحده قانون راجع به برقراری مستمری درباره بیمه‌شدگانی که به‌علت همکاری با نیروهای مسلح شهید یا معلول شده یا می‌شوند مصوب ۱۳۶۰/۱۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی	لایحه		√				بهداری و بهزیستی	مسترد شده ازسوی دولت
۵	طرح واگذاری بیمارستان امام خمینی (ره) فریدون کنار مازندران به بنیاد شهید انقلاب اسلامی و ایجاد تسهیلات برای تأمین نیروی انسانی، بهداشتی - درمانی مورد نیاز واحدهای بهداشتی - درمانی بنیاد شهید انقلاب اسلامی	طرح		√				بهداری و بهزیستی	در مجلس رد شده
۶	طرح قانون تأمین ارز مورد نیاز طرح‌های تعاونی‌های ایثارگران	طرح						برنامه و بودجه	بایگانی شده

۴. مجلس چهارم (۷ خردادماه ۱۳۷۱ تا ۶ خردادماه ۱۳۷۵)

مجلس چهارم ۶۲۶ طرح و لایحه را مورد بررسی قرار داد و در ۴۲۶ جلسه علنی خود ۳۴۲ مصوبه داشت که از این تعداد، ۲۲۹ لایحه و ۱۱۳ طرح به تصویب رسید و سهم حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و ایثارگران ۱۰ لایحه و ۸ طرح مصوب بوده است.

جدول ۱۳. وضعیت قوانین، طرح‌ها و لوایح در دوره چهارم مجلس شورای اسلامی

تعداد	عنوان
۳۴۲	کل قوانین مصوب
۱۸	تعداد قوانین مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی و امدادی و امور ایثارگران
۲۲۹	کل لوایح مصوب
۱۰	تعداد لوایح مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۱۱۳	کل طرح‌های مصوب
۸	تعداد طرح‌های مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۶۲۶	کل طرح‌ها و لوایح ارائه شده
۲۶	طرح‌ها و لوایح ارائه شده حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های امدادی، اجتماعی و امور ایثارگران

جدول ۱۴. طرح‌ها و لوایح مصوب و غیرمصوب در حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و

امور ایثارگران به تفکیک حوزه در دوره چهارم مجلس شورای اسلامی

جمع کل	برنامه‌های توسعه و قوانین بودجه	حوزه امور ایثارگران	حوزه امدادی	حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی	طرح‌ها و لوایح
۱۸	۵	۹	۱	۳	طرح‌ها و لوایح مصوب
۸	-	۷	-	۱	طرح‌ها و قوانین تصویب نشده
۲۶	۵	۱۶	۱	۴	جمع کل

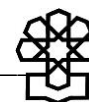

جدول ۱۵. قوانین مصوب در حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی، امور ایثارگران در دوره چهارم مجلس شورای اسلامی

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
۱	قانون تأمین زنان و کودکان بی سرپرست	لایحه			√		۱	بهداری و بهزیستی	
۲	قانون اصلاح ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی	طرح			√		۲	-	
۳	قانون بودجه سال ۱۳۷۲	لایحه	√		√			برنامه و بودجه	
۴	قانون برقراری حقوق وظیفه یا مستمری بازماندگان آن دسته از مهاجران و کسانی که به مناطق جنگی مراجعت نموده و به علت برخورد با مواد منفجره معلول یا فوت می‌شوند	لایحه		√	√			نهادهای انقلابی	
۵	قانون استفساریه شمول تبصره «۳» قانون اصلاح ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی	طرح			√		۲	-	
۶	قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز، ازکارافتاده و مفقودالثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی	لایحه		√	√			اداری و استخدامی	
۷	قانون بودجه سال ۱۳۷۳	لایحه		√	√			مشترک برنامه و بودجه و اقتصاد و دارایی و تعاون	
۸	قانون اصلاح تبصره «۳» قانون اصلاح قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۷۱/۹/۱۱	طرح		√	√			فرهنگ و آموزش عالی	
۹	قانون نحوه واگذاری سهام دولتی و متعلق به دولت به ایثارگران	طرح			√		۲	برنامه و بودجه و اقتصاد و دارایی	
۱۰	قانون برنامه پنج‌ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	لایحه		√	√			تلفیق	
۱۱	قانون بودجه سال ۱۳۷۴ کل کشور	لایحه		√	√			برنامه و بودجه و اقتصاد و دارایی و تعاون	
۱۲	قانون اصلاح تبصره (۱) قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز، ازکارافتاده و مفقودالثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی	طرح			√		۱	اداری و استخدامی	
۱۳	قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی	لایحه		√	√			اداری و استخدامی	
۱۴	قانون معافیت مالیاتی کلیه مؤسسات خصوصی شاغل در امور مربوط به حمایت و توانبخشی معلولان و ارائه خدمات به عقب ماندگان ذهنی و همچنین انجام خدمات در شبانه‌روزی‌ها و مهدهای کودک	لایحه		√	√			اقتصاد و دارایی و تعاون	
۱۵	قانون ضوابط پرداخت وام مسکن به آزادگان، جانبازان و خانواده شهدا (موضوع تبصره «۵۲۹»)	طرح			√		۲	-	
۱۶	قانون اصلاح تبصره «۶» قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز ازکارافتاده و مفقودالثر - انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۲/۶/۳۰	طرح			√		۱	اداری و استخدامی	
۱۷	قانون بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور	لایحه		√	√			خاص	
۱۸	قانون اصلاح موادی از قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران	طرح		√	√			اداری و استخدامی و بهزیستی	

جدول ۱۶. طرح‌ها و لوایحی که در مجلس چهارم در حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی، امور ایثارگران مطرح اما به تصویب نرسیدند

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
۱	طرح اصلاح قانون تبصره «۶» قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز از کار افتاده و مفقودالاثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۴/۹/۲۶	طرح					۲	-	پس از اعاده از شورای نگهبان در پایان دوره جهت اصلاح در کمیسیون‌ها تحت بررسی بوده
۲	طرح استمرار پرداخت حقوق همسران شهدا بعد از ازدواج	طرح		√				اداری و استخدامی	پس از اعاده از شورای نگهبان در پایان دوره جهت اصلاح در کمیسیون‌ها تحت بررسی بوده
۳	طرح تفسیر قانون شمول تبصره «۳» قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور به کارکنان واحدهای صنعتی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مصوب ۱۳۷۱/۱۰/۲۰	طرح	√					اداری و استخدامی	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۴	طرح اصلاح پاره ای از مقررات مربوط به ایثارگران انقلاب اسلامی	طرح		√				مشترک کشاورزی و نیرو	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۵	طرح الحاق یک تبصره به قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد خانواده شهدا	طرح		√				اداری و استخدامی	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۶	لایحه اعتبار گواهی بنیاد شهید انقلاب اسلامی درخصوص صدور حکم موت فرضی غایبان مفقودالاثر انقلاب اسلامی و دفاع مقدس در محاکم صالح	لایحه		√				امور قضایی و حقوقی	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۷	طرح معاضدت قضایی خانواده‌های شهدا، مفقودالاثرها و اسرا توسط بنیاد شهید	طرح		√				امور قضایی و حقوقی	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۸	طرح مجازات و مبارزه با متکدیان و ولگردان	طرح						امور قضایی و حقوقی	بایگانی شده

۵. مجلس پنجم (۷ خردادماه ۱۳۷۵ تا ۶ خردادماه ۱۳۷۹)

از مجموع ۳۸۷ جلسه علنی و از ۶۰۶ فقره لایحه و طرح تقدیمی تعداد ۳۵۹ مصوبه شامل ۲۵۰ لایحه و ۱۰۹ طرح، ۱۳ مورد تحقیق و تفحص و ۸۰ مورد سؤال از وزرا و... حاصل تلاش جمعی نمایندگان این دوره بود (سهم حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران ۱۹ لایحه و ۹ طرح مصوب بوده است).

در ادامه وضعیت طرح‌ها و لوایح ارائه شده در دوره پنجم در جداول زیر ارائه می‌گردد.

جدول ۱۷. وضعیت قوانین، طرح‌ها و لوایح در دوره پنجم مجلس شورای اسلامی

تعداد	عنوان
۳۵۹	کل قوانین مصوب
۲۸	تعداد قوانین مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های امدادی، اجتماعی و امور ایثارگران
۲۵۰	کل لوایح مصوب
۱۹	تعداد لوایح مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های امدادی، اجتماعی و امور ایثارگران
۱۰۹	کل طرح‌های مصوب
۹	تعداد طرح‌های مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های امدادی، اجتماعی و امور ایثارگران
۶۰۶	کل طرح‌ها و لوایح ارائه شده
۳۳	طرح‌ها و لوایح ارائه شده حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران

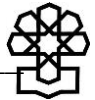
جدول ۱۸. طرح‌ها و لوایح مصوب و غیرمصوب در حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و

امور ایثارگران به تفکیک حوزه در دوره پنجم مجلس شورای اسلامی

جمع کل	برنامه‌های توسعه و قوانین بودجه	حوزه امور ایثارگران	حوزه امدادی	حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی	طرح‌ها و لوایح
۲۸	۸	۱۷	۱	۲	طرح‌ها و لوایح مصوب
۵	-	۵	-	-	طرح‌ها و قوانین تصویب نشده
۳۳	۸	۲۲	۱	۲	جمع کل

جدول ۱۹. قوانین مصوب در حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران در دوره پنجم مجلس شورای اسلامی

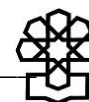
ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
۱	قانون اصلاح قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۶۷/۱/۳۰	طرح		✓	✓			فرهنگ و آموزش عالی	
۲	قانون افزایش مستمری والدین شهدا	طرح		✓	✓			برنامه و بودجه	
۳	قانون الحاق یک تبصره به قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد خانواده‌های شهدا، جانبازان از کارافتاده، اسرا و مفقودالانترهای انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و همچنین افرادی که حداقل ۹ ماه متوالی یا یک سال متناوب داوطلبانه در جبهه خدمت نموده‌اند مصوب ۱۳۶۷/۱۰/۷	طرح		✓	✓			امور اداری و استخدامی	
۴	قانون اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور	لایحه			✓		۱	برنامه و بودجه	
۵	قانون بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور	لایحه		✓	✓			تلفیق	
۶	قانون اعتبار گواهی بنیاد شهید انقلاب اسلامی در خصوص صدور حکم موت فرضی غایبان مفقودالانتر انقلاب اسلامی و دفاع مقدس در محاکم صالح	لایحه		✓	✓			امور قضایی و حقوقی	
۷	قانون واگذاری قیمومیت محجوران تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور به سازمان مذکور تا زمان تعیین قیمت توسط دادگاه صالح	لایحه		✓	✓			امور اداری و استخدامی	
۸	قانون اعطای امتیازات ایثارگری و اشتغال در مناطق جنگی و جن‌گزده به کارگران مشمول قانون کار شاغل در کارگاه‌های دولت و وابسته به دولت و نهادهای انقلاب اسلامی و وابسته به آنها	لایحه		✓	✓			کار و امور اجتماعی	
۹	قانون اصلاح قانون استفاده بعضی از دستگاه‌ها از نماینده حقوقی در مراجع قضایی و معافیت بنیاد شهید انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه دادرسی	لایحه		✓	✓			امور قضایی و حقوقی	
۱۰	قانون تحویل خودرو به جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی	طرح		✓	✓	✓		نهادهای انقلاب	
۱۱	قانون اصلاح بندهای «ب» و «ج» ماده (۷) قانون نحوه واگذاری سهام دولتی متعلق به دولت به ایثارگران و کارگران	لایحه		✓	✓			اقتصاد و دارایی و تعاون	
۱۲	قانون تسری امتیازهای اعطا شده به ایثارگران مشمول قانون استخدام کشوری به کارمندان ایثارگر وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان‌های وابسته، همچنین کارمندان ایثارگر تابع قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران	لایحه		✓	✓			امور دفاعی	
۱۳	قانون اصلاح تبصره «۱» قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد خانواده‌های شهدا، جانبازان از کارافتاده، اسرا و مفقودالانترهای انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و همچنین افرادی که	طرح		✓	✓			امور اداری و استخدامی	

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
	حداقل ۹ ماه متوالی یا یک سال متناوب داوطلبانه در جبهه خدمت نموده‌اند (مصوب ۱۳۶۷).								
۱۴	قانون بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور	لایحه		√	√			اصلی	
۱۵	قانون اصلاح قانون معافیت یک نفر از فرزندان خانواده‌های شهدا، معلولین، اسرا، مفقودالانرها از خدمت نظام وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۶	طرح		√	√			شوراها و امور داخلی کشور	
۱۶	قانون اصلاح بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور	لایحه			√		۱	برنامه و بودجه	
۱۷	قانون اساسنامه بنیاد شهید انقلاب اسلامی	لایحه		√	√			خاص	
۱۸	قانون الحاق یک ماده به قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی	طرح		√	√			فرهنگ و آموزش عالی	
۱۹	قانون اعطای تسهیلات مربوط به آزادگان به آن دسته از افراد که قبل از پیروزی انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته‌اند.	لایحه			√		۱	امور اداری و استخدامی	
۲۰	قانون تسری مفاد تبصره «۳» قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳۶۷ به شاغلان مشاغل سخت و زیان آور کلیه نیروهای نظامی و انتظامی، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان‌های وابسته	لایحه		√	√			امور دفاعی	
۲۱	قانون اصلاح قانون معافیت یک نفر از فرزندان خانواده‌های شهدا، معلولین، اسرا، مفقودالانرها از خدمت نظام وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۶	طرح		√	√			شوراها و امور داخلی کشور	
۲۲	قانون الحاق یک تبصره به قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی	لایحه		√	√			فرهنگ و آموزش عالی	
۲۳	قانون اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور	لایحه			√		۱	برنامه و بودجه	
۲۴	قانون تعمیم قوانین مربوط به همسران و فرزندان آزادگان	طرح			√		۱	امور اداری و استخدامی	
۲۵	قانون برنامه پنج‌ساله سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	لایحه		√	√			۱۳۷۹/۱/۲۸- اصلی برنامه	
۲۶	قانون اصلاح بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور	لایحه	√		√			برنامه و بودجه	
۲۷	قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور	لایحه	√		√		۱	اصلی بودجه	
۲۸	قانون اصلاح ماده (۲۰) قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران	لایحه		√	√			بهداری و بهزیستی	

جدول ۲۰. طرح‌ها و لوایحی که در مجلس پنجم در حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران مطرح اما به تصویب نرسیدند

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
۱	طرح تعیین محل خدمت جانبازان و همسران آنها	طرح		√				کار و امور اجتماعی	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۲	طرح الزام بانک‌ها به پرداخت وام به وراثت جانبازان متوفی	طرح		√				اقتصادی و دارایی و تعاون	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۳	طرح اصلاح اساسنامه بنیاد شهید انقلاب اسلامی	طرح		√				مسکن و شهرسازی و راه و ترابری	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۴	طرح استفساریه قانون الحاق یک تبصره به قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد خانواده‌های شهدا، جانبازان از کارافتاده، اسرا و مفقودالانترهای انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و همچنین افرادی که حداقل ۹ ماه متوالی یا یک سال متناوب داوطلبانه در جبهه خدمت نموده‌اند مصوب ۱۳۶۷/۱۰/۷	طرح		√				اداری و استخدامی	
۵	طرح اصلاح قانون اصلاح تبصره «۶» حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز از کارافتاده و مفقودالانتر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۴/۹/۲۶	طرح					۲		بایگانی

۶. مجلس ششم (۷ خردادماه ۱۳۷۹ تا ۶ خردادماه ۱۳۸۳)

مجلس ششم شورای اسلامی پس از برگزاری انتخابات ۲۹ بهمن‌ماه ۱۳۷۸ و انتخاب منتخبین مردم در ۷ خردادماه ۱۳۷۹ آغاز بکار کرد. براساس آیین‌نامه داخلی جدید مجلس از این دوره کمیسیون بهداری و بهزیستی با نام جدید کمیسیون بهداشت و درمان به فعالیت پرداخت. در این دوره از مجموع ۸۱۶ فقره لایحه و طرح تقدیمی که مورد بررسی قرار گرفت ۳۹۶ مورد به تصویب رسید که از این تعداد ۳۰۸ مورد لایحه و ۸۸ طرح مورد طرح بود. که سهم حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران ۸ لایحه و ۶ طرح مصوب بوده است. در ادامه وضعیت طرح‌ها و لوایح ارائه شده در این دوره در جداول زیر ارائه می‌گردد.

جدول ۲۱. وضعیت قوانین، طرح‌ها و لوایح در دوره ششم مجلس شورای اسلامی

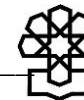
تعداد	عنوان
۳۹۶	کل قوانین مصوب
۱۴	تعداد قوانین مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۳۰۸	کل لوایح مصوب
۸	تعداد لوایح مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۸۸	کل طرح‌های مصوب
۶	تعداد طرح‌های مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۸۱۶	کل طرح‌ها و لوایح ارائه شده
۲۰	طرح‌ها و لوایح ارائه شده حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران

جدول ۲۲. طرح‌ها و لوایح مصوب و غیرمصوب در حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران به تفکیک حوزه در دوره ششم مجلس شورای اسلامی

جمع کل	برنامه‌های توسعه و قوانین بودجه	حوزه امور ایثارگران	حوزه امدادی	حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی	طرح‌ها و لوایح
۱۴	۸	۴	-	۲	طرح‌ها و لوایح مصوب
۶	۱	۴	-	۱	طرح‌ها و قوانین تصویب نشده
۲۰	۹	۸	-	۳	جمع کل

جدول ۲۳. قوانین مصوب در حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران در دوره ششم مجلس شورای اسلامی

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون
۱	قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور	لایحه				✓	۲	تلفیق
۲	قانون اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور	لایحه			✓		۱	برنامه و بودجه و محاسبات
۳	قانون استفساریه قانون الحاق یک تبصره به قانون استخدام جانبازان، اسراء و افراد خانواده شهدا، جانبازان از کارافتاده، اسراء و مفقودالانترهای انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و همچنین افرادی که حداقل نه ماه متوالی یا یک سال متناوب داوطلبانه در جبهه خدمت نموده‌اند مصوب ۱۳۷۵/۹/۷	طرح	✓		✓			اجتماعی
۴	قانون الزام بانک‌ها به پرداخت تسهیلات به وراث، جانبازان و آزادگان متوفی	طرح		✓	✓			اقتصادی
۵	قانون تسهیلات استخدامی ویژه فرزندان شاهد	طرح		✓	✓			اجتماعی
۶	قانون اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور	لایحه			✓		۲	-
۷	قانون بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور	لایحه	✓		✓	✓		تلفیق
۸	قانون اصلاح قانون اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور	طرح				✓	۱	تلفیق
۹	قانون حمایت از کودکان و نوجوانان	طرح		✓	✓			قضایی و حقوقی
۱۰	قانون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور	لایحه		✓		✓		تلفیق
۱۱	قانون اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور (قانون اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه و قانون بودجه سال ۱۳۸۲)	لایحه			✓		۲	-
۱۲	قانون بودجه سال ۱۳۸۳	لایحه	✓			✓		اصلی
۱۳	قانون جامع حمایت از حقوق معلولین	طرح					۱	بهداشت و درمان
۱۴	قانون اصلاح قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور مصوب ۱۳۶۷	لایحه			✓		۲	-

جدول ۲۴. طرح‌ها و لوایحی که در مجلس ششم در حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امداد و امور ایثارگران مطرح اما به تصویب نرسیدند

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
۱	لایحه تسری قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی، شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور به بنیاد شهید انقلاب اسلامی	لایحه		√				اجتماعی	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۲	لایحه اصلاح قانون ایجاد تسهیلات لازم جهت صدور پروانه کسب برای جانبازان یا اسرای آزاد شده و خانواده محترم شهدا، مفقودین و اصلاح موادی از قانون نظام صنفی	لایحه		√				اقتصادی	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۳	لایحه استفساربه تسری قانون استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۴ و قانون حمایت از آزادگان بعد از ورود	لایحه	√					اجتماعی	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۴	طرح توانمندسازی زنان سرپرست خانوار	طرح					۱	اجتماعی	تحت بررسی در کمیسیون‌ها برای طرح در مجلس برای شور اول
۵	طرح اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور	طرح							استرداد
۶	طرح شمول قانون اعطای تسهیلات مربوط به آزادگان به آن دسته از افراد که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته‌اند به تبعیدشدگان سیاسی قبل از انقلاب اسلامی	طرح		√				اجتماعی	در مجلس رد شده

۷. مجلس هفتم (۷ خردادماه ۱۳۸۳ تا ۶ خردادماه ۱۳۸۷)

انتخابات هفتمین دوره مجلس شورای اسلامی در ۹ اسفندماه ۱۳۸۲ برگزار شد و مردم نمایندگان خود را برای یک دوره چهارساله از سال ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۷ انتخاب کردند.

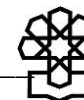
هفتمین دوره مجلس شورای اسلامی که با پیام یازده ماده‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در تاریخ ۱۳۸۳/۳/۷ افتتاح گردید و با تشکیل ۴۲۸ جلسه علنی و از تعداد ۸۲۶ فقره طرح و لایحه تقدیمی، تعداد ۳۳۳ مصوبه شامل ۲۳۴ لایحه و ۹۹ طرح، ۲۷ مورد تحقیق و تفحص، ۳ مورد استیضاح و ۶۷ مورد سؤال از وزرا در تاریخ ۱۳۸۷/۳/۵ به کار خود پایان داد. سهم حوزه‌های آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و ایثارگران از قوانین مصوب ۱۷ لایحه و ۲ طرح مصوب بوده است.

جدول ۲۵. وضعیت قوانین، طرح‌ها و لوایح در دوره هفتم مجلس شورای اسلامی

تعداد	عنوان
۳۳۳	کل قوانین مصوب
۱۹	تعداد قوانین مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۲۳۴	کل لوایح مصوب
۱۷	تعداد لوایح مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۹۹	کل طرح‌های مصوب
۲	تعداد طرح‌های مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۸۲۶	کل طرح‌ها و لوایح ارائه شده
۲۹	طرح‌ها و لوایح ارائه شده حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران

جدول ۲۶. طرح‌ها و لوایح مصوب و غیرمصوب در حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران به تفکیک حوزه در دوره هفتم مجلس شورای اسلامی

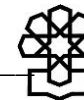
جمع کل	برنامه‌های توسعه و قوانین بودجه	حوزه امور ایثارگران	حوزه امدادی	حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی	طرح‌ها و لوایح
۱۹	۱۰	۵	۱	۳	طرح‌ها و لوایح مصوب
۱۰	-	۶	-	۴	طرح‌ها و قوانین تصویب نشده
۲۹	۱۰	۱۱	۱	۷	جمع کل

جدول ۲۷. قوانین مصوب در حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران در دوره هفتم مجلس شورای اسلامی

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون
۱	قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	لایحه	√		√			تلفیق
۲	قانون اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور و نحوه تعیین ردیف طرح‌های ملی استانی شده در لایحه بودجه سال ۱۳۸۴	لایحه			√		۱	برنامه و بودجه و محاسبات
۳	قانون افزایش حقوق بازنشستگی مشمولین قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز، ازکارافتاده و مفقودالثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۲ که قبل از تاریخ ۱۳۷۷/۸/۱۴ بازنشسته شده‌اند	لایحه		√	√			برنامه و بودجه و محاسبات
۴	قانون بودجه سال ۱۳۸۴ کل کشور	لایحه			√			تلفیق
۵	قانون استفساریه تسری قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۴ و قانون حمایت از آزادگان بعد از ورود به کشور مصوب ۱۳۶۸ و قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱۴) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۸۰ به قضات ایثارگر	لایحه	√		√			اجتماعی
۶	قانون تسهیل ازدواج جوانان	لایحه		√	√			فرهنگی
۷	قانون استفساریه تبصره «۶» ماده واحده قانون اصلاح قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور مصوب ۱۳۶۷	طرح	√		√			اجتماعی
۸	قانون متمم قانون بودجه سال ۱۳۸۴	لایحه			√		۱	برنامه و بودجه و محاسبات
۹	قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور	لایحه	√		√			تلفیق
۱۰	قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور	لایحه	√		√			تلفیق
۱۱	قانون اعاده بودجه خدماتی حمایتی زنان سرپرست خانوار و معلولان به سازمان بهزیستی	طرح					۲	-
۱۲	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل اختیاری کنوانسیون حقوق کودک درخصوص فروش، فحشا و هرزه‌نگاری کودکان (مصوب ۱۳۷۹/۳/۴ برابر با ۲۵ مه ۲۰۰۰ مجمع عمومی سازمان ملل متحد)	لایحه	√		√			قضایی و حقوقی
۱۳	قانون اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور	لایحه					۱	برنامه و بودجه و محاسبات
۱۴	قانون بودجه سال ۱۳۸۷ کل کشور	لایحه	√		√			تلفیق
۱۵	قانون اصلاح اساسنامه بنیاد شهید انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۷ لایحه	لایحه					۱	اجتماعی

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون
۱۶	قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور مصوب ۱۳۶۷ بر جانبازان و آزادگان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و نیروهای نظامی و انتظامی و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	لایحه		√	√			اجتماعی
۱۷	قانون استفساریه بند «۴»، ماده (۱۷) قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۷	لایحه	√		√			برنامه و بودجه و محاسبات
۱۸	قانون تسری قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور به بنیاد شهید و امور ایثارگران	لایحه		√	√			اجتماعی
۱۹	قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	لایحه			√		۱	برنامه و بودجه و محاسبات

جدول ۲۸. طرح‌ها و لوایحی که در مجلس هفتم در حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران مطرح اما به تصویب نرسیدند

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
۱	طرح تخصیص اعتبار برای معلولان و زنان سرپرست خانوار	طرح					۲	-	تحت بررسی در کمیسیون در مرحله شور اول
۲	لایحه جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران	لایحه	√					اجتماعی	تحت بررسی در کمیسیون در مرحله شور اول
۳	طرح معافیت کمک‌های خارجی اهدایی به کمیته امداد امام خمینی (ره) از مالیات و حقوق ورودی	طرح		√					تحت بررسی در کمیسیون در مرحله شور اول
۴	لایحه اصلاح قانون مربوط به واگذاری منافع و تخلیه اماکن، غرفه و دکه‌های واقع در مراکز سیاحتی تحت نظر و سرپرستی بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی، ایرانگردی و جهانگردی و نیروهای مسلح مصوب ۱۳۷۸	لایحه		√				قضایی و حقوقی	تحت بررسی در کمیسیون در مرحله شور اول
۵	طرح خدمات‌رسانی به ایثارگران	طرح	√					اجتماعی	تحت بررسی در کمیسیون در مرحله شور اول
۶	لایحه اصلاح قانون ایجاد تسهیلات لازم جهت صدور پروانه کسب برای جانبازان، اسرای آزاد شده و خانواده محترم شهدا و مفقودین و اصلاح موادی از قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۹۶	لایحه						اقتصادی	مسترد شده
	طرح استفساریه ماده (۱۸) قانون تسهیلات استخدامی جانبازان انقلاب اسلامی	طرح						اجتماعی	مسترد شده
۷	طرح توانمندسازی زنان سرپرست خانوار	طرح						اجتماعی	مسترد شده
۸	طرح اصلاح ماده (۶۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران برای بنیاد شهید و امور ایثارگران	طرح	√					برنامه و بودجه و محاسبات	در مجلس رد شده
۹	لایحه اصلاح قانون واگذاری واحدهای غیر بهداشتی و درمانی بهکده رضوی به کمیته امداد امام خمینی (ره) و انتزاع آن از سازمان مبارزه با جدام	لایحه					۱	اجتماعی	در مجلس رد شده

۸. مجلس هشتم (۷ خردادماه ۱۳۸۷ تا ۶ خردادماه ۱۳۹۱)

انتخابات هشتمین دوره مجلس شورای اسلامی، در تاریخ ۲۴ اسفندماه ۱۳۸۶ برگزار گردید. فعالیت این دوره با تشکیل اولین جلسه آن در تاریخ ۱۳۸۷/۳/۷ آغاز شد و در تاریخ ۶ خردادماه ۱۳۹۱ به کار خود پایان داد.

از مجموع ۶۵۵ طرح و لایحه مورد بررسی در مجلس هشتم ۲۸۷ مورد به تصویب رسید که از این تعداد ۱۸۹ مورد لایحه و ۹۸ مورد طرح بوده است. سهم آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران ۵ طرح و ۵ لایحه مصوب بوده است

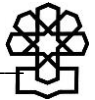
جدول ۲۹. وضعیت قوانین، طرح‌ها و لوایح در دوره هشتم مجلس شورای اسلامی

تعداد	عنوان
۲۸۷	کل قوانین مصوب
۱۰	تعداد قوانین مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۱۸۹	کل لوایح مصوب
۵	تعداد لوایح مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۹۸	کل طرح‌های مصوب
۵	تعداد طرح‌های مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۶۵۵	کل طرح‌ها و لوایح ارائه شده
۱۹	طرح‌ها و لوایح ارائه شده حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران

جدول ۳۰. طرح‌ها و لوایح مصوب و غیرمصوب در حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و

امور ایثارگران به تفکیک حوزه در دوره هشتم مجلس شورای اسلامی

جمع کل	برنامه‌های توسعه و قوانین بودجه	حوزه امور ایثارگران	حوزه امدادی	حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی	طرح‌ها و لوایح
۱۰	۶	۲	۱	۱	طرح‌ها و لوایح مصوب
۹	۳	۳	-	۳	طرح‌ها و قوانین تصویب نشده
۱۹	۹	۵	۱	۴	جمع کل

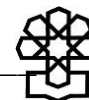

جدول ۳۱. قوانین مصوب در حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران در دوره هشتم مجلس شورای اسلامی

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
۱	طرح تخصیص اعتبار لازم جهت برخورداری معلولان و زنان سرپرست خانوار منتظر نوبت از خدمات سازمان بهزیستی	طرح			√		۲		
۲	طرح الزام دولت به پیگیری حقوق جانبازان و قربانیان جنگ شیمیایی و میکروبی علیه جمهوری اسلامی ایران	طرح			√		۱	امنیت	
۳	طرح اصلاح مواد (۷) و (۱۰) اصلاحی اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران	طرح	√		√			بهداشت	
۴	لایحه اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۷ کل کشور	لایحه			√		۱	برنامه	
۵	لایحه بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور	لایحه	√		√			تلفیق	
۶	طرح اصلاح ماده واحده و ردیف‌های قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور	طرح					۲	دوفوریتی	
۷	لایحه بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور	لایحه	√		√			تلفیق	
۸	لایحه برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران	لایحه	√			√		تلفیق	
۹	طرح استفساریه ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان مصوب ۱۳۶۹	طرح					۱	اجتماعی	
۱۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور	لایحه	√		√			تلفیق	

جدول ۳۲. طرح‌ها و لوایحی که در مجلس هشتم در حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران مطرح اما به تصویب نرسیدند

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
۱	لایحه اصلاح جداول ۴ و ۸ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و متمم بودجه سال ۱۳۸۷ کل کشور	لایحه		√				برنامه	مسترد
۲	طرح خدمات‌رسانی به ایثارگران	طرح					√	اجتماعی	ارجاع: ۱۳۸۷/۸/۲۶ به دستور هیئت رئیسه در فهرست آماده طرح بماند
۳	لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست	لایحه	√					اجتماعی	اعاده شده کمیسیون
۴	طرح اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور.	طرح					۱	برنامه	بایگانی
۵	طرح اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور به منظور تأمین وسایل کمک توانبخشی موردنیاز جانبازان و معلولین	طرح					۱	برنامه	بایگانی
۶	طرح الحاق یک تبصره به قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید جانباز از کارافتاده و مفقودالاثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۲ و اصلاحیه بعدی آن	طرح	√					اجتماعی	بایگانی
۷	لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان	لایحه	√					قضایی	کمیسیون
۸	طرح تأسیس سازمان نظام مددکاری اجتماعی جمهوری اسلامی ایران	طرح	√					اجتماعی	آماده رد
۹	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور	لایحه	√					تلفیق	کمیسیون - یک شوری

جدول ۳۳. بررسی برخی شاخص‌های مربوط به وضع قوانین، طرح‌ها و لوایح در دوره هشتم مجلس شورای اسلامی

میزان (درصد)	شاخص
۳/۱۴	نسبت قوانین مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران به کل قوانین مصوب
۲/۶۴	نسبت لوایح مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران به کل لوایح مصوب
۴/۰۸	نسبت طرح‌های مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران به کل طرح‌های مصوب
۲/۹۰	نسبت طرح‌ها و لوایح ارائه شده حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران به کل طرح‌ها و لوایح ارائه شده
۵۵/۵۵	نسبت لوایح مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران به کل قوانین مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۴۴/۴۴	نسبت طرح‌های مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران به کل قوانین مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی و امدادی و امور ایثارگران
۴۷/۳۷	نسبت کل مصوبات حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی و امور ایثارگران به کل طرح‌ها و لوایح ارائه شده حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۴۳/۸۲	نسبت کل مصوبات به کل طرح‌ها و لوایح ارائه شده
۸۰	درصد طرح‌های مصوب به لوایح مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۵۱/۸۵	درصد کل طرح‌های مصوب به کل لوایح مصوب

۹. دوره نهم (۷ خردادماه ۱۳۹۱ تا ۶ خردادماه ۱۳۹۵)

در مجلس نهم از مجموع ۶۹۰ طرح و لایحه مورد بررسی ۱۷۰ مورد به تصویب رسید که از این تعداد ۸۹ لایحه و ۸۱ مورد طرح است. سهم حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران ۴ لایحه و ۳ طرح مصوب بوده است.

جدول ۳۴. وضعیت قوانین، طرح‌ها و لوایح در دوره نهم مجلس شورای اسلامی

تعداد	عنوان
۱۷۰	کل قوانین مصوب
۷	تعداد قوانین مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۸۹	کل لوایح مصوب
۴	تعداد لوایح مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۸۱	کل طرح‌های مصوب
۳	تعداد طرح‌های مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران
۶۹۰	کل طرح‌ها و لوایح ارائه شده
۱۶	طرح‌ها و لوایح ارائه شده حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران

جدول ۳۵. طرح‌ها و لوایح مصوب و غیرمصوب در حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و**امور ایثارگران به تفکیک حوزه در دوره نهم مجلس شورای اسلامی**

جمع کل	برنامه‌های توسعه و قوانین بودجه	حوزه امور ایثارگران	حوزه امدادی	حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی	طرح‌ها و لوایح
۷	۲	۳	-	۲	طرح‌ها و لوایح مصوب
۹	-	۲	۳	۴	طرح‌ها و قوانین تصویب نشده
۱۶	۲	۵	۳	۶	جمع کل

جدول ۳۶. قوانین مصوب در حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران در دوره نهم مجلس شورای اسلامی

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
۱	لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست	لایحه	√		√			اجتماعی	
۲	طرح اصلاح تبصره «۲» ماده (۳۹) قانون نظام جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران	طرح			√		۱	اجتماعی	
۳	طرح استفساریه تبصره «۳» ماده (۹) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی	طرح			√		۱	اجتماعی	
۴	لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور	لایحه	√		√			تلفیق	
۵	لایحه دو دوازدهم بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه			√		۱	برنامه	
۶	قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران	لایحه	√					اجتماعی	مجمع تشخیص مصلحت نظام
۷	طرح الحاق کمیته امداد امام خمینی (ره) به فهرست نهادها و مؤسسات مشمول ماده (۱۷۲) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۷۱	طرح			√		۱	اقتصادی	

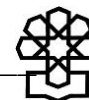

جدول ۳۷. طرح‌ها و لوایحی که در مجلس نهم در حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران مطرح اما به تصویب نرسیدند

ردیف	عنوان	نوع پیشنهاد	شور اول	شور دوم	شورای نگهبان	مجمع	فوریت	کمیسیون	توضیحات
۱	طرح بیمه بیکاری و حمایت از بیکاران متقاضی کار	طرح					۱	اجتماعی	اعاده شده از شورای نگهبان
۲	طرح خدمات‌رسانی به ایثارگران	طرح	√					اجتماعی	ارجاع به کمیسیون
۳	طرح اصلاح موادی از قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران	طرح	√					بهداشت	ارجاع برای رسیدگی
۴	طرح اصلاح قانون واگذاری واحدهای غیربهداشتی و درمانی بهکده رضوی به کمیته امداد امام خمینی (ره) و انتزاع آن از سازمان مبارزه با جذام	طرح	√					بهداشت	ارجاع برای رسیدگی
۵	طرح حمایت از سلامت و حقوق جانبازان بالای پنجاه درصد (۵۰٪)	طرح					۱	بهداشت	بایگانی
۶	لایحه حمایت از حقوق افراد دارای معلولیت	لایحه	√ - اصل هشتاد و پنجم					مشترک- اصل	ارجاع برای رسیدگی
۷	طرح الحاق یک تبصره به ماده (۲۲) قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران	طرح	√					بهداشت	ارجاع برای رسیدگی
۸	طرح اصلاح موادی از قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران	طرح	√					بهداشت	ارجاع برای رسیدگی
۹	طرح واگذاری خدمات حمایتی به کمیته امداد امام خمینی (ره) و خدمات توانبخشی به سازمان بهزیستی	طرح	√					بهداشت	ارجاع برای رسیدگی

جدول ۳۸. بررسی برخی شاخص‌های مربوط به وضع قوانین طرح‌ها و لوایح در نه دوره مجلس شورای اسلامی در حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران

عنوان	دوره اول	دوره دوم	دوره سوم	دوره چهارم	دوره پنجم	دوره ششم	دوره هفتم	دوره هشتم	دوره نهم
نسبت قوانین مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران به کل قوانین مصوب	۴/۳۵	۵/۳۸	۸/۵۹	۵/۲۶	۷/۸۰	۳/۵۳	۵/۷۰	۳/۱۴	۴/۱۱
نسبت لوایح مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران به کل لوایح مصوب	۳/۹۶	۰/۷۵	۱۱/۰۲	۴/۳۶	۷/۶	۲/۶۰	۷/۲۶	۲/۶۴	۴/۴۹
نسبت طرح‌های مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، حمایت‌های امدادی و امور ایثارگران به کل طرح‌های مصوب	۵/۴۴	۴/۵۵	۵/۸۳	۷/۰۸	۸/۲۶	۶/۸۲	۲/۰۲	۴/۰۸	۳/۷۰
نسبت طرح‌ها و لوایح ارائه شده حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، حمایت‌های امدادی و امور ایثارگران به کل طرح‌ها و لوایح ارائه شده	۳/۴۸	۴/۶۰	۴/۷۲	۴/۱۵	۵/۴۵	۲/۴۵	۳/۵۱	۲/۹۰	۲/۳۱
نسبت لوایح مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، حمایت‌های امدادی و امور ایثارگران به کل قوانین مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران	۶۸/۷۵	۷۶/۴۷	۶۸/۱۸	۵۵/۵۵	۶۷/۸۶	۵۷/۱۴	۸۹/۴۷	۵۵/۵۵	۵۷/۱۴
نسبت طرح‌های مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، حمایت‌های امدادی و امور ایثارگران به کل قوانین مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران	۳۱/۲۵	۲۳/۵۳	۳۱/۸۱	۴۴۰/۴۴	۳۲/۱۴	۴۲/۸۶	۱۰/۵۲	۴۴/۴۴	۴۲/۸۵
نسبت کل مصوبات حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، حمایت‌های امدادی و امور ایثارگران به کل طرح‌ها و لوایح ارائه شده حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران	۵۷/۱۴	۶۵/۳۸	۷۸/۷۵	۶۹/۲۳	۸۴/۸۵	۷۰	۶۵/۵۱	۴۷/۳۷	۴۳/۷۵
نسبت کل مصوبات به کل طرح‌ها و لوایح ارائه شده	۴۶/۰۲	۵۵/۸۳	۳۴/۱۷	۵۴/۶۳	۵۹/۲۴	۴۸/۵۳	۴۰/۳۱	۴۳/۸۲	۲۴/۶۳
درصد طرح‌های مصوب به لوایح مصوب حوزه آسیب‌ها، حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران	۴۵/۴۵	۳۰/۷۷	۴۶/۶۶	۸۰	۴۷/۳۷	۷۵	۱۱/۷۶	۸۰	۷۵
درصد کل طرح‌های مصوب به کل لوایح مصوب	۳۳/۰۹	۳۸/۶۰	۸۸/۲۳	۴۹/۳۵	۴۳/۶	۲۸/۵۷	۴۲/۳۱	۵۱/۵۸	۹۱

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

مروری بر طرح‌ها و لوایح ارائه شده و به تصویب رسیده در نه دوره قانونگذاری مجلس شورای اسلامی در حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران نشان می‌دهد که به‌استثنای طرح‌ها و لوایح مرتبط با قوانین بودجه و برنامه‌های توسعه‌ای می‌توان طرح‌ها و لوایح فوق‌الذکر را به تفکیک در حوزه‌های ۱. آسیب‌های اجتماعی و حمایتی، ۲. امدادی و ۳. امور ایثارگران مورد مطالعه قرار داد.

از مجموع ۱۸۲ طرح و لایحه ارائه شده در سه حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران، ۱۱۶ مورد در حوزه امور ایثارگران، ۳۷ مورد مرتبط با حوزه آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی و ۹ مورد در حوزه امداد و نجات است.

مطالعه طرح‌ها و لوایح ارائه شده و به تصویب رسیده در سه حوزه فوق‌الذکر نشان می‌دهد که با توجه به جایگاه والای ایثارگران همواره دولت و مجلس بیشترین اهتمام را به ایثارگران داشته‌اند. بیشترین مصوبه‌های این حوزه در دوره پنجم با ۱۷ مصوبه از مجموع ۲۶ طرح و لایحه ارائه شده می‌باشد و این درحالی است که مجموع طرح‌ها و لوایح ارائه شده در این دوره مجلس در سه حوزه فوق‌الذکر ۳۳ طرح و لایحه بود. سهم حوزه آسیب‌های اجتماعی ۲ مصوبه از ۴ طرح و لایحه ارائه شده است و حوزه امداد نیز تنها ۱ مصوبه در این دوره دارد. تعداد مصوبه‌های حوزه ایثارگران به‌ترتیب بیشترین مصوبه عبارتند از: دوره پنجم ۱۷ مصوبه، دوره چهارم ۹ مصوبه، دوره دوم ۷ مصوبه، دوره اول ۶ مصوبه، دوره سوم و هفتم ۵ مصوبه، دوره نهم ۳ مصوبه و دوره هشتم ۲ مصوبه است. در مجموع در نه دوره قانونگذاری مجلس شورای اسلامی ۱۱۶ طرح و لایحه در حوزه امور ایثارگران ارائه و مورد بررسی قرار گرفته است که از این تعداد ۵۸ مورد آن به تصویب رسیده است.

دقت در مصوبات مجلس شورای اسلامی درخصوص آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی حاکی از آن است که دوره هفتم مجلس شورای اسلامی با تصویب ۳ قانون از ۷ طرح و لایحه بررسی شده بیشترین و فعال‌ترین دوره مجلس بوده است. البته دوره چهارم مجالس نیز با بررسی ۴ طرح و لایحه پیشنهادی و تصویب ۳ مورد از آنها نیز در ردیف بعدی قرار دارد. سایر ادوار مجلس شامل دوره‌های دوم، پنجم، ششم و نهم با تصویب ۲ قانون و دوره‌های سوم و هشتم نیز تنها با تصویب یک قانون کمترین فعالیت تقنینی در این موضوع را داشته‌اند.

مطالعه عملکرد مجلس شورای اسلامی در ادوار گذشته در موضوع آسیب‌های اجتماعی نشان می‌دهد که در مقام مقایسه با سایر موضوعات مرتبط قوانین کمتری به تصویب رسیده است که با توجه به گسترش آسیب‌های اجتماعی ضرورت توجه به این موضوع کاملاً محسوس است، هرچند باید اذعان نمود که صرف داشتن قوانین فراوان برای پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی کفایت نخواهد کرد.

منابع و مآخذ

۱. قانون برنامه اول توسعه.
۲. قانون برنامه دوم توسعه.
۳. قانون برنامه سوم توسعه.
۴. قانون برنامه چهارم توسعه.
۵. قانون برنامه پنجم توسعه.
۶. قوانین بودجه سنواتی از سال ۱۳۵۸ تا ۱۳۹۵.
۷. قانون تنظیم برخی از مقررات مالی دولت.
۸. قانون الحاق موادی به قانون تنظیم برخی از مقررات مالی دولت.
۹. فهرست موضوعی طرح‌ها و لوایح ۹ دوره مجلس شورای اسلامی.
۱۰. طرح‌ها و لوایح مندرج در سایت مجلس شورای اسلامی (دوره هشتم و نهم).

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۵۳۱۸

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: نگاهی بر قانونگذاری در موضوع آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی، امدادی و امور ایثارگران در ۹ دوره مجلس شورای اسلامی

نام دفتر: مطالعات اجتماعی (گروه اجتماعی و ایثارگران)
تهیه و تدوین‌کنندگان: فاطمه سبزعلی، مهدی نوروزیان
ناظران علمی: علی اخوان بهبهانی، ایروان مسعودی اصل
متقاضی: کمیسیون اجتماعی
ویراستار تخصصی: _____
ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی: _____

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۱۲/۱۴